

עיר מדגימה — פראג

אם למדת נושא זה, ענה על אחת מן השאלות 7-9.

7. מקור — היהודים בח'ליפות המוסלמית ובאירופה הנוצרית

- א.** מה היה המעמד המשפטי של היהודים בח'ליפות המוסלמית? הסבר את היתרונות ואת החסרונות שנבעו ממעמד זה. (10 נקודות)
- ב.** בקטע שלפניך כמה סעיפים מתוך כתב הזכויות שנתן הבישוף (אדון העיר) של שפייר ליהודים בשנת 1084.

אנוכי, בישוף שפייר, בעשותי את העיר שפייר לכרך [לעיר גדולה], חשבתי כי אוסיף רבות על כבוד מקומנו, אם אקבץ גם יהודים לשכון בו.

1. את היהודים שהובאו הושבתי מחוץ לעדה [הנוצרית] ולמקום מגוריהם של שאר התושבים, ולמען לא יהיו בנקל למפגע לפרעות ההמון - הקפתי אותם בחומה. את מקום מושבם מסרתי להם בתנאי שמדי שנה בשנה עליהם לשלם שלוש ליטראות וחצי בכסף של שפייר.

3. נוסף על זה נתתי להם מאחוזת הכנסייה מקום לקבורה.

5. ראש הכנסת [ההנהגה] של היהודים, עליו לחרוץ כל ריב ומשפט אשר יהא ביניהם או עליהם.

8. בשר שחוט האסור עליהם על פי חוקי דתם, מותר להם למכור אותו לנוצרים ומותר לנוצרים לקנותו.

כללו של דבר, כדי להעצים את חסדי נתתי להם את החוקים הטובים ביותר שהוענקו ליהודים בכל הערים באזור.

כתבתי את כתב הזכויות הנזכר למעלה... ולמען יישאר זכר לדבר גם לימים הבאים, באתי על החתום בכתב ידי ובחותם טבעתי.

(מעובד על פי כתב הזכויות של הבישוף משפייר לקהילות שפייר,

בתוך מ' זיו, ח"ה בן ששון וי"מ לנדאו, דברי הימים — ימי הביניים, כרך ב', יובל, תשל"ט, עמ' 260)

על פי הקטע, הצג שני מניעים של אדון העיר לתת ליהודים כתב זכויות בעיר הנוצרית.

הסבר כיצד האוטונומיה שהוענקה ליהודים בעיר הנוצרית באה לידי ביטוי בקטע.

(10 נקודות)